

51-vuotias nainen hakee Aromasin® 25 mg tabletteja rintasyövän hoitoon ja haluaisi samalla ostaa estrioli-emätinpuikkoja limakalvojen kuivuuden ja ohentumisen vuoksi. Asiakas kysyy, voiko käyttää kyseisiä emätinpuikkoja.

Rintasyöpään sairastuu Suomessa noin joka yhdeksäs nainen. Syytä rintasyövän syntyyn ei tarkalleen tiedetä, mutta riskitekijöitä tunnetaan useita, kuten ikä, varhain alkaneet kuukautiset, myöhään alkaneet vaihdevuodet, lapsettomuus, ensisynnytys yli 30-vuotiaana, pitkäaikainen hormonikorvaushoito, ylipaino sekä runsas alkoholin käyttö. Noin 5–10 prosenttiin rintasyövistä liittyy perinnöllinen alttius.

Hoito

Yleisin oire on rinnassa tai kainalossa tuntuva, yleensä kivuton kyhmy. Iho tai nänni saattaa vetäytyä sisään, nännistä voi tulla eritettä tai sen seudussa olla ihottumaa. Rinnassa voi tuntua kipua, pistelyä tai painon tunnetta. Tutkimuksissa rintaa tunnustellaan, kuvataan mammo- grafialla ja mahdollisesta kyhmystä otetaan paksuneulanäyte.

Hyvänlaatuisia muutoksia voidaan seurata. Epävarmat ja pahan- laatuiset poistetaan leikkauksella. Kasvaimen poisto tehdään rintaa säästävasti aina jos mahdollista. Ennen leikkausta voidaan antaa lääke- tai sädehoitoa, jonka tavoitteena on pienentää kasvainta. Sädehoitoa an- netaan yleensä aina rintaa säästävän leikkauksen jälkeen. Liitännäislääke- hoitona voidaan antaa joko solunsal- paaja- tai hormonaalista hoitoa tai molempia. Ratkaisuun vaikuttavat syövän uusiutumisvaara, potilaan ikä

ja rintasyövän biologinen alaryhmä. Rintasyövästä hormonireseptoripo- sitiivisia on noin 70 %. Hormonaa- linen liitännäishoito kuuluu näissä tapauksissa lääkehoitoon aina.

Liitännäishoidossa käytetään ta- moksifeenia tai aromataasineestäjiä. Tamoksifeeni on antiestrogeeni, joka estää rintakudoksessa estro- geenin vaikutuksen sitoutumalla estrogeenireseptoriin. Se soveltuu sekä pre- että postmenopausaalisille naisille. Yli viiden vuoden hoitoja ei suositella lisääntyneen kohtusyövän ja laskimotukosten vaaran vuoksi.

Aromataasineestäjät estävät lisä- munuaisista peräisin olevien andro- geenien muuttumista estrogeeniksi. Premenopausaalisilla naisilla aroma- taasineestäjät ovat liian heikkoja, ja sii- tä syystä niitä käytetään ainoastaan postmenopausaalisille naisille tai naisille, joilla ei ole omaa munasarjo- jen toimintaa. Aromataasineestäjien tyypillisimmät haittavaikutukset ovat vaihdevuosioreiden kaltaiset oireet kuten limakalvo-oireet, kuumat aallot, osteoporoosi sekä nivelvaivat. Aromataasineestäjiä ovat anastrotsoli, letrotsoli ja eksemestaani.

Asiakkaan lääkitys

Aromasin® 25 mg kuuluu aroma- taasineestäjiin ja sen vaikuttava aine on eksemestaani. Se on tarkoitettu estrogeenireseptoriposiitiivisen varhaisvaiheen rintasyövän liitän- näishoitoon postmenopausaalisille naisille, joita on ensin hoidettu ta- moksifeenilla 2–3 vuoden ajan sekä

potilaille, joilla syöpä on edennyt antiestrogeenihoidon jälkeen. Suositusannos on yksi 25 mg:n tabletti kerran vuorokaudessa mieluiten aterian jälkeen. Hyvin yleisiä haittavaikutuksia ovat unet- tomuus, päänsärky, kuumat aallot, pahoinvointi, nivel- ja lihaskipu sekä väsymys. On mahdollista, että samanaikaisesti annetut CYP3A4:ää indusoivat lääkkeet heikentävät Aromasinin® tehoa. Aromasinia® ei saa myöskään antaa yhdessä estro- geenia sisältävien lääkkeiden kanssa, koska ne kumoavat sen vaikutuksen. Aromataasineestäjähoiton aikana ei suositella käytettäväksi emättimen- sisäistä paikallista estrogeenihoidoa. Estrogeenittomia valmisteita voi käyttää ilman rajoitteita. Vaikeis- sa limakalvo-oireissa suositellaan ensisijaisesti lääkkeen vaihtamista tamoksifeeniin, jolla on estrogeeni- vaikutusta vaginaan, mikä estää oireita. Lisäksi tamoksifeenihoidon aikana voidaan käyttää estriolia sisältäviä emätinpuikkoja. ♦

ASIAKKAALLE KERROTTAVA

- Lääkkeen tarkoitus on alen- taa estrogeenipitoisuutta, mikä vahvistaa vaihdevuosi- oireita, kuten limakalvojen kuivuutta.
- Estriolia sisältävät emätin- puikot voivat laskea lääki- tyksen tehoa, joten niitä ei ole suositeltavaa käyttää hoidon aikana.
- Limakalvo-oireisiin voisi kokeilla hormoni- vapaita tuotteita, kuten Vagisan®-emätinvoidetta tai Vagimoist® ratiopharm -emätinpuikkoja. Jos hor- monittomat itsehoitotuot- teet eivät auta, kannattaa kääntyä lääkärin puoleen.

Lähteet: Duodecim-lääketietokanta. www.terveysportti.fi; Huovinen R: Rintasyöpä. Lääkäri- käsikirja. Kustannus Oy Duodecim. Päivitetty 29.5.2013. www.terveysportti.fi; Huovinen R, Joensuu H: Rintasyöpäleikkauksen jälkeiset liitännäishoidot. Suomen Lää- kärehti 59(13): 1389–1394, 2004; Huovinen R, Tanner M: Rintasyövän liitännäishoito. Rintasyövän valta- kunnallinen diag-nostiikka- ja hoitosuositus, s. 43–44. Suomen Rintasyöpäryhmä ry, 2013. <http://rintasyoparyhmyhdistysavain.fi/hoitosuositus>; Huupponen R, Heinonen S: Obstetriset ja gynekologiset lääkkeet. Kirjassa Kliininen far- makologia ja lääkehoito. 2. PAINOS, s. 515–516. Toim. Neuvonen Pj, Backman JT, Himberg J-J, Huupponen R, Keränen T, Kivistö KT, Kan- didaattikustannus Oy, Helsinki 2011; Jukkola A: Rintasyöpäpotilaan hormonikorvaushoito ja vaihdevuosioreiden hoito. Rin- tasyövän valtakunnallinen diagnostiikka- ja hoitosuositus, s. 73. Suomen Rintasyöpä-ryhmä ry, 2013. <http://rintasyoparyhmyhdistysavain.fi/hoitosuositus>